

ELŐLAP AZ ELŐTERJESZTÉSEKHEZ

AZ ELŐTERJESZTÉS CÍME: **Vis maior támogatás benyújtásáról**

MELLÉKLETEI: szakértői vélemény

AZ ELŐTERJESZTÉST TÁRGYALJA: Biatorbágy Város Önkormányzat Képviselő-testülete

ÜLÉS TÍPUSA: nyílt

ÜLÉS IDŐPONTJA: 2022. október 27.

AZ ELŐTERJESZTÉST VÉLEMÉNYEZI: Pénzügyi és Városfejlesztési Bizottság

MEGHÍVOTTAK: -

A HATÁROZATRÓL ÉRTESÜLNEK: Pénzügyi Osztály, Műszaki Osztály, Polgármesteri Kabinet

ELŐTERJESZTŐ: Tarjáni István polgármester

AZ ELŐTERJESZTÉST ÖSSZEÁLLÍTOTTA: Váczi András, Molnár-Korbély Katalin pályázati koordinátor

AZ ELŐTERJESZTÉST ELLENŐRIZTE: dr. Szabó Ferenc jegyző

Dátum: 2022. október 24.

Város Polgármestere

2051 Biatorbágy, Baross Gábor utca 2/a. • Telefon: 06 23 310-174

Fax: 06 23 310-135 • E-mail: polgarmester@biatorbagy.hu • www.biatorbagy.hu

ELŐTERJESZTÉS

Vis maior támogatás benyújtásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

A szeptemberi intenzív csapadékos időjárás után a Patak utcában (749/3 hrsz) a Fűzespatakon levonuló rendkívüli csapadékmennyiség a rézsú alsó részét kimosta, aminek következtében a rézsú állékonysága csökkent. A padkán elhelyezett beton terelő elemek megbillentek, megsüllyedtek. A rézsú helyreállítása során az út padkáját is helyre kell állítani. A helyreállítás a közlekedésbiztonság fenntartása érdekében nem tűr halasztást.

A káreseményt vis maior jellege miatt szeptember 22. napján jelentettük az ezzel a céllal üzemeltetett ebr42 rendszeren keresztül.

2022. október 5. napján a Magyar Államkincstár Budapesti és Pest Megyei Igazgatóság, a Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság, valamint a Magyar Közút Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság képviselőjéből álló bizottság helyszíni ellenőrzést tartott. A bizottság elismerte a vis maior helyzet tényét.

A károsodás jellege miatt 2022. október 11. napján a belügyminiszter által kinevezett Pince- és Partfalveszély-Elhárítási Szakértői Bizottság is helyszíni szemlét tartott. A Bizottság a veszélyhelyzet megszüntetésére a vis maior kérelmet támogatja.

Az Önkormányzat egy független szakértővel műszaki szakértői véleményt készíttetett el, amely minden esetben a benyújtott vis maior támogatási kérelem részét képezi. Az elkészült szakértői vélemény is alátámasztja, hogy a patakmeder természetes állapota nem fenntartható. Az intenzívebb csapadékok hatására a patak áramlása felgyorsul. A vízszint megemelkedésével a patakpartok homorú oldalán jelentős erózió indul meg, amely kimélyüléssel, partbeomlással a meder kiszélesedésével jár, amely egyidejűleg a partmenti út veszélyes megközelítésével, a padka alámosásával az út egyre növekvő instabilitását okozza.

A meder burkolattal való bevédésére több megoldás kínálkozik:

- a) betonelemes partvédelem: a betonelemek alá előírt méretű és anyagú ágyazat szükséges, tömörítéssel bedolgozva. A betonelemek kevésbé rugalmasok, merevek, nem jól követik a későbbi partmozgásokat. Fenntartásuk munkaigényes és költségigényes.

- b) A betonba ágyazott kőburkolat költséges, nagy az élőmunka igénye, miközben a kőburkoló szakma sajnos kiveszőben van. Igényes, szakszerű módon jelenkorban megépített, betonba rakott kőburkolatra kevés példa található a vízügyi szakterületen.
- c) A Gabion elemes (korábban „kőzsákos”) és a Reno matracos megoldás nagyon elterjedt hazánkban az utóbbi évtizedekben. Előnye a burkolat nagyfokú rugalmassága, mellyel a partmozgások követésére alkalmas, a burkolat tönkremenetele nélkül. További előnye a gyors beépíthetőség; az előregyártással, helyszíni gépesítéssel a helyi élőmunka igénye minimálisra csökkent. A Gabionos partbiztosításnak kicsi a fenntartási költsége is. Összességében tehát belterületi patakszakaszon a legjobb ár-értékarányú partvédelmi megoldás a Gabionos-, ill. Reno elemes burkolat.

Javasolt a meder szabályozási szelvény kialakítása, melyet – az állandóan áramlásnak, ill. támadásnak kitett homorú part révén – azonnal fix, épített partbiztosítással szükséges bevédeni. A fix, épített partvédelmi megoldások közül javasolt a legutóbbi, Gabionos megtámasztás.

A szakértő az elvégzendő munkák összköltségét nettó 67.255.000,- Ft-ban (bruttó 85.413.850 Ft) határozta meg.

A vis maior támogatás felhasználásának részletes szabályairól szóló 9/2011. (II.15.) Korm. rendelet 5. § (1) a) és b) pontja értelmében:

Az igényelhető és megítélhető támogatás maximális mértéke a védekezési költségek, a katasztrófavédelmi szűnyoggyérítés és utak, hidak, komp- és révátkelőhelyek károsodása, pince- vagy partfalomlás, földcsuszamlás, esetében felmerülő helyreállítási költségek támogatására vonatkozó vis maior pályázat esetén az elismert költségek 70%-a.

5. § (2) c) pontja értelmében: A helyi önkormányzat - a katasztrófavédelmi szűnyoggyérítést kivéve - az (1) bekezdésben meghatározottnál magasabb, de legfeljebb a helyreállítási, védekezési költségek 90%-ának megfelelő mértékű támogatást igényelhet, továbbá a miniszter az alaptámogatási mértéknél magasabb, de legfeljebb a helyreállítási, védekezési költségek 90%-ának megfelelő mértékű támogatást nyújthat abban az esetben, ha a helyi önkormányzat teljesítőképességét a felmerült károk helyreállítása jelentősen meghaladja, feltéve, hogy a vis maior esemény rövid időszakon belül ismétlődő természeti vagy időjárási csapások következményeként alakult ki.

Mivel az esemény rövid időszakon belül ismétlődő természeti vagy időjárási csapások következtében alakult ki és az Önkormányzat teljesítőképességét a felmerült károk helyreállítása meghaladja, így 90%-os intenzitással igényeltük a támogatást.

A forrásösszetétel az alábbiak szerint alakul (bruttó):

Megnevezés	2022. év	%
Saját forrás (biztosítási összeg nélkül)	8.541.385 Ft	10
Biztosító kárértésítése	0 Ft	
Egyéb forrás	0 Ft	
Vis maior támogatási igény	76.872.465 Ft	90
Források összesen	85.413.850 Ft	

A vis maior pályázat benyújtásához önerőként biztosítani kell a helyreállítási költség 10%-át, a fentiek figyelembevételével 8.541.385 Ft-ot.

A közlekedésbiztonság fenntartása érdekében javaslom a vis maior pályázathoz szükséges önerő biztosítását.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztés alapján hozza meg döntését.

Biatorbágy, 2022. október.24.

Tarjáni István s.k.
polgármester

HATÁROZATI JAVASLAT
Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testületének
.../2022. (X. 27.) határozata
Vis maior támogatás benyújtásáról

1. Biatorbágy Város Önkormányzat Képviselő-testülete úgy határozott, hogy pályázatot nyújt be a Belügyminisztériumhoz.
2. A káresemény megnevezése: Biatorbágy, 749/3 hrsz. alatt található Patak utca önkormányzati utat a vele párhuzamosan folyó Fűzes-patak az intenzív csapadékvizek hatására alámosta. Az út állékonysága jelentősen leromlott, ezért a helyreállítás a közlekedésbiztonság fenntartása érdekében nem tűr halasztást. A partfal megtámasztása gabionfallal lehetséges.

3. A káresemény forrásösszetétele (bruttó):

Megnevezés	2022. év	%
Saját forrás (biztosítási összeg nélkül)	8.541.385 Ft	10
Biztosító kárértésképzése	0 Ft	
Egyéb forrás	0 Ft	
Vis maior támogatási igény	76.872.465 Ft	90
Források összesen	85.413.850 Ft	

A károk helyreállításának (költségvetés alapján) tervezett összköltsége 85.413.850 Ft, melynek fedezetét az önkormányzat részben tudja biztosítani.

4. Biatorbágy Város Önkormányzat Képviselő-testülete a vis maior pályázat benyújtásához a szükséges önerőt 8.541.385 Ft összegben Biatorbágy Város Önkormányzatának 2022. évi költségvetésében biztosítja.
5. A képviselő-testület nyilatkozik arról, hogy:
 - A káreseménnyel érintett vagyonelem a tulajdonát képezi.
 - A károsodott út az önkormányzat kötelező feladatának ellátását szolgálja.
 - A bekövetkezett káreseménnyel kapcsolatban az Önkormányzat biztosítással nem rendelkezik.
 - Az adott káreseményre biztosítási összeget nem igényelt.
 - Vállalja a költséghatékonyság és a megvalósíthatóság szempontjaira tekintettel történő helyreállítást.

- Az Önkormányzat más – a tulajdonában lévő – vagyontárggyal a feladatát nem tudja ellátni.
- Az Önkormányzat teljesítőképességét a felmerült károk helyreállítása jelentősen meghaladja, saját erőből a vis maior esemény okozta helyzetet nem tudja megoldani.
- Képviselő-testület a vis maior esemény helyreállítására vonatkozó saját forrást Biatorbágy Város Önkormányzatának 2022. évi költségvetésébe betervezi.

A Képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert, hogy a vis maior támogatás iránti igénnyel kapcsolatban a szükséges nyilatkozatokat megtegye.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester

Végrehajtásért felelős: Műszaki Osztály, Kabinet

Tarjáni István s.k.
polgármester

dr. Szabó Ferenc s.k.
jegyző

KOVÁCS JÓZSEF egyéni vállalkozó
Mérnöki szolgáltatások
2028 Pilismarót, Arany J. u. 18.

SZAKÉRTŐI NYILATKOZAT

**BITORBÁGY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA TULAJDONÁBAN LÉVŐ
ÉPÍTMÉNYBEN (PATAK UTCA)
A FÜZES-PATAK ÁRHULLÁMAI ÁLTAL – A JOBBPARTI KÖZÚT ÁLLÉKONY-
SÁGÁT (PATAK U.) VESZÉLYEZTETŐ
MEDER- ÉS PARTELF AJULÁS HELYREÁLLÍTÁSA**

összesen: 6 oldal

Készült: Pilismarót, 2022. okt. 24.

Készítette:

**Kovács József
vízügyi szakértő
Mérnök Kamara 11-0479**

TARTALOMJEGYZÉK

1. Megbízás, előzmények összefoglalása
2. A keletkezett károk tételes felsorolása
 - A károk helye, mértéke
 - A károk kialakulásának okai
3. A Füzés-patak (benne a károsodott patakmeder szakasz) és a és a vízgyűjtő általános jellemzése.
4. A burkolatlan patakmeder károsodás előtti állapotának megfelelő helyreállítására, védelmére vonatkozó javaslat.
5. A patakmeder helyreállítása költségeinek tételes bemutatása.

1. MEGBÍZÁS, ELŐZMÉNYEK ÖSSZEFOGLALÁSA

Megbízás

Biatorbágy Város Polgármestere 2022. okt 16-án küldött levelében megrendelte a Biatorbágy, Patak utcai alámosás műszaki szakértői nyilatkozatát. A nyilatkozat a folyamatban lévő Vis Maior kárigény alátámasztását szolgálja.

Előzmények

A patak jobbpartjának mai elfajult állapota a Patak utca nevezett térségében a közút kritikus megközelítése miatt a közútra állékonysági gondokat vet fel. A meder, ill. a jobbpart alámosása az út padkáját méretében és állékonyságában veszélyezteti. Az út szabványos részét képező padka – a patakmeder folytonos erodálása, a jobbpart szakadó-parti kialakulása miatt – megsüllyedt legalább három szakaszon, melyet az Önkormányzat által a padkára korábban kihelyezett betonelemek jelentős megdőlése jól bemutat.

A közúti forgalom biztonságos használatához a patak elfajulás ellen a partot helyre kell állítani, és meg kell védeni a patak sodrása és elmosása ellen.

Jelen Szakértői nyilatkozat a Füzes-patak belterületi, Patak utcai patakszakasz medrében, és jobbpartján okozott károk felmérésével, a károk okainak megállapításával, a helyreállításra vonatkozó javaslat tétellel, ill. a javasolt megoldás becsült költségeinek megállapításával foglalkozik.

2. A KELETKEZETT KÁROK TÉTELES FELSOROLÁSA. A KÁROK HELYE, MÉRTÉKE.

A Füzes-patak balpartján lévő ingatlanokhoz beazonosítva az alábbi szakaszokon történtek káros mederelfajulások, ill. a szükséges beavatkozások mértéke:

- a) A 7892 és 7893 hrsz ingatlanokkal szemben (ideiglenes betonelem védelem az út padkán), mintegy 40 m hosszon
- b) a 7883/1 7889 hrsz ingatlanokkal szemben legalább 20 m hosszon (ideiglenes betonelem védelem az út padkán)
- c) a 7894 hrsz után kb 30 m hosszon (ideiglenes betonelem védelem az út padkán)

A károk mértéke a nyilatkozat végén található költségbecslésben került meghatározásra (pl. a kotrandó és bevédendő meder- és part földmunkái, stb)

3. A FÜZES-PATAK (BENNE A KÁROSODOTT PATAKMEDER SZAKASZ) ÉS A VÍZGYŰJTŐ ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A kárfeleméréssel érintett terület Pest megyében, Biatorbágy Város belterületén, a Patak utca É-i részén található. A szakaszon jelenleg, egy apró köves borítással ellátott, burkolatlan út található (Patak utca). Az útszakasz jellemzően sík, egyik oldalról lakóépületek, a másiktól a Fűzes-patak határolja. A patak felőli oldalon bokros-fás növényzet található. A Fűzes-patak jobbpartja (a Patak utca felőli rész) nem rendezett, természetes állapotú, azonban a balparton helyenként gabion támfallal van megerősítve.

Biatorbágy városképének fontos eleme a Fűzes-patak völgye s a fölötté átívelő 25 méter magas viadukt.

A Fűzes-patak a szomszédos Páty északi részén, évszázados jegenyefasor tövében ered (Jenei dűlő), innen délnek tartva mellékágak nélkül 5,5 kilométert tesz meg Biatorbágyig. Biatorbágyra a Nyugati lakópark irányából lép be, majd a torbágyi településközponton és a viaduktok alatt áthaladva az iharosi völgyben, a Kerekdomb alatt éles kanyarulattal fordul Sóskút irányába, hogy összesen 10,5 kilométer megtétele után a Bolha-hegy alatt a Benta-patakba csatlakozzon.

A vízgyűjtő kiterjedése 40,7 ha. A patakba, annak 6+315 km szelvényében a balparton csatlakozik a Mézesvölgyi mellékág, míg a patak 7+853 km szelvényében a jobbparton csatlakozik be a Pátyi mellékág.

Biatorbágyon a katolikus templom alatt eredő Kis-forrás, és a Madár-forrás vizét fogadja magába. Nyomvonala az idők során változott, egy korábbi állapotát a Fűzes (Madaras)-játszótér közelében látható, két sorban ültetett nyárfák őrzik.

Különböző korú és karakterű gyaloghidak, közúti hidak és a híres Viadukt keresztezik.

A partok zömmel természetes földpartok, dús növényzettel, de előfordulnak épített partszakaszok is.

A Fűzes-patak erős lejtése miatt több, sodrását lassító létesítményt is építettek a medrébe. Vízhözama esős időben többszörösre növekszik, újabban a jelentős mennyiségű burkolt felületről elvezetett csapadékvíz miatt.

4. A BURKOLATLAN PATAKMEDER KÁROSODÁS ELŐTTI ÁLLAPOTÁNAK MEGFELELŐ HELYREÁLLÍTÁSÁRA, VÉDELMERE VONATKOZÓ JAVASLAT

A patakmeder természetes állapota nem fenntartható. Az inzenzívebb csapadékok hatására a patak áramlása felgyorsul. A vízszint megemelkedésével a patakpartok homorú oldalán jelentős erózió indul meg, amely kimélyüléssel, partbeomlással a meder kiszélesedésével jár, amely egyidejűleg a partmenti út veszélyes megközelítésével, a padka alámosásával az út egyre növekvő instabilitását okozza.

A kisvízfolyások belterületi szakaszának burkolattal való bevédése gyakran elkerülhetetlen. A települési beépítettség, közművek helyzete, a szűk helyi adottságok miatt belterületen a patak meanderezése nem engedhető meg, azaz a medret az adott nyomvonalon stabilizálni szükséges. A meder burkolattal való bevédésére több megoldás kínálkozik.

A lehetséges partburkolási megoldások:

- a) betonelemes partvédelem: a betonelemek alá előírt méretű és anyagú ágyazat szükséges, tömörítéssel bedolgozva. A betonelemek kevésbé rugalmasok, merevek, nem jól követik a későbbi partmozgásokat. Fenntartásuk munkaigényes és költségigényes.
- b) A betonba ágyazott kőburkolat költséges, nagy az élőmunka igénye, miközben a kőburkoló szakma sajnos kiveszőben van. Igényes, szakszerű módon jelenkorban megépített, betonba rakott kőburkolatra kevés példa található a vízügyi szakterületen.
- c) A Gabion elemes (korábban „kőzsákos”) és a Reno matracos megoldás nagyon elterjedt hazánkban az utóbbi évtizedekben. Előnye a burkolat nagyfokú rugalmassága, mellyel a partmozgások követésére alkalmas, a burkolat tönkremenetele nélkül. További előnye a gyors beépíthetőség; az előregyártással, helyszíni gépesítéssel a helyi élőmunka igénye minimálisra csökkent. A Gabionos partbiztosításnak kicsi a fenntartási költsége is. Összességében tehát belterületi patakszakaszon a legjobb ár-értékarányú partvédelmi megoldás a Gabionos-, ill. Reno elemes burkolat.

Javasolt a meder szabályozási szelvény kialakítása, melyet – az állandóan áramlásnak, ill. támadásnak kitett homorú part révén – azonnal fix, épített partbiztosítással szükséges bevédni. A fix, épített partvédelmi megoldások közül javasolt a legutóbbi, Gabionos megtámasztás.

A Gabionos partvédelem kialakítása:

Alulról felfelé csökkenő szélességi méretben, (talpszélesség legalább 2,0 m) kismértékben a part felé hátra döntve készítendő a partfal, amely alá tömörített HK ágyazat szükséges, legalább 85% tömörségben.

A burkolt partél nyomvonalánál a hivatalos tulajdonviszonyokra tekintettel hivatalos földmérői kitűzés szükséges.

A kitűzést követően a partvédőmű helyének és háttöltésének kikotrása, és elszállítása szükséges. A Gabionos támfal minimálisan 3,0 m magasságban készüljön, melyből az alsó 1,0 m-es rész a mederfenék alá legyen süllyesztve, és a szabad magasság min. 2,0 m-es legyen.

A Gabion és Réno matrac elemek elhelyezése és a gyártói utasítás szerinti rögzítését követően a háttöltés szintén HK anyagból és tömörítéssel készítendő el. A RENO matrac a mederfenékre kerül, a burkolt mederfenék szélesség 2,0 m legyen, a RENO matrac 30 cm vastagságban készüljön.

Az így kialakított támfal élétől az eredeti partélig 1:2 rézsűvel kialakítandó rendezett földpart, melyet, a szükséges humuszosítást követően füvesítéssel szükséges bevédeni.

5. A PATAKMEDER HELYREÁLLÍTÁSA ÉS VÉDELME KÖLTSÉGEINEK TÉTELES BEMUTATÁSA

Költségbecslés

Szabályozott partvonal hivatalos kitűzése – 1 dbx 2 mérnöknap (2x 220.000,- Ft= **440.000,- Ft**)

Föld kitermelés száraz munkagödörből, szállítással, lerakással 1.350 m³x9.000= **12.150.000,- Ft**

Ágyazat, háttöltés, előtöltés 85% tömörítéssel – Homokos kavics 980 m³x 6.500= **6.370.000,- Ft**

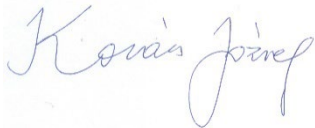
Geotextília leterítése, min 30 cm átfedéssel:
900 m²x550= **495.000,- Ft** 440 m³ x 95.000= **41.800.000,-Ft**

Gabionfal Reno elemekkel

Víztelenítés 160 üzemóra x 30.000= **6.000.000,- Ft**

Építés összesen 67.255.000,- Ft nettó, amely az egyes partvédelmi hosszak arányában a 40 m-es partfalra 30,265 Mó Ft, a 20 m-esre 14,786 Mó Ft, ill. a 30 m-esre 22,194 Mó Ft nettó költség.

kmf

Kovács József
vízügyi szakértő
Mérnök Kamara 11-0479